

VKV – Västra Götalandsregionens
kompetenscentrum om våld i nära relationer

Validering av frågeformuläret FOV – Frågor om våld till vuxna

Josefin Björk
Karin Örmon

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

© VKV – Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer

Författare: Josefin Björk och Karin Örmon

Västra Götalandsregionen, Göteborg 2021

Laddas ned genom: www.valdinararelationer.se/vkv

Validering av frågeformuläret FOV – frågor om våld till vuxna

Josefin Björk

Karin Örmon

Förord

Våld i nära relationer är en kränkning av mänskliga rättigheter, det är också ett stort folkhälsoproblem. Att utsättas för våld i nära relationer kan ge allvarliga konsekvenser för den fysiska och psykiska hälsan, och våld i nära relationer kan också vara en bakomliggande orsak till många olika symptom och sjukdomar.

Hälso- och sjukvården och tandvården har ett ansvar och en viktig roll i att uppmärksamma patienter med erfarenhet av våld i nära relationer samt att även ge patienter med våldserfarenheter rätt stöd och behandling. Patienter berättar sällan spontant om sina erfarenheter av våld, och därför är det viktigt att frågor om våld ställs rutinmässigt inom hälso- och sjukvården och tandvården. Om personal inom hälso- och sjukvården och tandvården rutinmässigt ska ställa frågor om våld behövs tydliga rutiner, metodstöd och material som stöd till personalen, för att detta ska vara möjligt. VKV – Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer har utarbetat metodstöd och informationsmaterial för att ge personalen stöd i att identifiera patienter med erfarenheter av våld i nära relationer samt att rutinmässigt ställa frågor om våld i patientmötet. I det metodstöd som tagits fram finns bland annat **FOV – Frågor om våld**, ett formulär där frågor om våld besvaras av patienter och följs upp tillsammans med personalen.

Arbetet med att validera frågeformuläret FOV – Frågor om våld, har varit ett viktigt utvecklingsarbete för att kvalitetssäkra arbetet mot våld i nära relationer inom Västra Götalandsregionen.

Stort tack till de personer som lät sig intervjuas; ni utgör grunden för denna rapport. Stort tack även till de forskare och experter som granskat, graderat och därmed kvalitetsgranskat frågornas relevans.

Stort tack riktas också till Karin Örmon och Josefin Björk som är huvudansvariga för valideringen och för att skriva denna rapport. Ett stort tack även till personalen på aktuell vårdcentral som har bidragit till att framtagandet av rapporten varit möjligt.

Göteborg 2021-12-20

Carina Eliason

Områdeschef, VKV – Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer

Innehåll

Inledning 7

Bakgrund	7
Utvecklingen av FOV – Frågor om våld	8
Praktisk användning av FOV vuxna	8
Syfte	9

Validering av FOV 10

Content validity index (CVI)	10
Urval av informanter	11
Datainsamling	11
Etik	11
Kognitiv intervjustudie	11
Urval av respondenter	12
Datainsamling	13
Etik	13
Resultat	14
Resultatöversikt för enskilda frågor	15
Begreppet i nära relation	22
Rubrikerna Psykiskt, Fysiskt och Sexuellt våld	23
Diskussion och sammanfattning av resultat	24

Referenser 26

Bilaga 1: FOV vuxna (Frågor om våld) 28

Bilaga 2: Forskningsinformation CVI 29

Bilaga 3: Blankett för CVI-registering 31

Bilaga 4: Intervjuguide kognitiva intervjuer 32

Bilaga 5: Forskningsinformation kognitiva intervjuer 33

Bilaga 6: Resultatsammanställning kognitiva intervjuer 36

Inledning

Våld i nära relationer är ett erkänt folkhälsoproblem som har svåra negativa konsekvenser både psykologiskt och fysiskt för våldsutsatta individer (1, 2). Att utsättas för våld medför ett stort lidande, och i sin extrema form tar det sig uttryck i dödligt våld (3, 4, 2). Det finns en stor variation i våldet och det är inte alltid att konsekvenserna är synliga för omgivningen. Personer som utsatts för våld berättar oftast inte om sina erfarenheter av våld spontant. Det kan finnas en rädsla för att berätta och det är inte ovanligt med känslor av skuld och skam. Genom att ställa rutinmässiga frågor om våld i nära relationer har hälso- och sjukvården möjlighet att identifiera personer som inte berättar om sina erfarenheter spontant eller olika typer av skador som inger misstanke om våld (5).

Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer (VKV) har sedan 2013 arbetat med att utveckla frågeformuläret **FOV – Frågor om våld**, som används inom regionens hälso- och sjukvård och tandvård, för att ställa rutinmässiga frågor om våld till patienter. Målet har varit att utveckla ett frågeformulär som kan användas både kliniskt och inom VKV:s forskningsprojekt. En viktig aspekt är att det frågeformulär som används är relevant och tillförlitligt och mäter det som det avser att mäta – att identifiera våld i nära relationer.

Under årens lopp har VKV utvecklat flera formulär för att passa olika ålders- och målgrupper och i dag finns frågeformulär för vuxna, unga och för barn från fyra års ålder samt frågeformulär med bildstöd.

I denna rapport presenteras den valideringsstudie som har genomförts under 2021 för att säkra validiteten av frågeformuläret för vuxna, FOV – Frågor om våld. Valideringen består av två delar: kognitiva intervjuer och ”content validity index” (CVI).

Bakgrund

Tidigare forskning visar att det finns stora variationer i hur hälso- och sjukvårdspersonal¹ ställer frågor om utsatthet för våld. Det är väsentligt vanligare att fråga vid misstanke än att ställa frågan på rutin (6, 7). Det är heller inte ovanligt att patienter inte själva ser sambandet mellan den egna erfarenheten av våld och den ohälsa som de söker vård för (5).

Om hälso- och sjukvården tidigt kan identifiera personer där våldserfarenhet är en bakomliggande orsak till den ohälsa som en person söker för, undviks onödigt lidande, rätt diagnos kan ställas och rätt stöd och behandling kan erbjudas. Genom att ställa frågor om våld rutinmässigt kan hälso- och sjukvården bidra till att utsatta barn och vuxna får skydd, stöd och behandling, och det finns då också en möjlighet att identifiera de vuxna som utövar våld och därmed erbjuda stöd och behandling (8).

Regionfullmäktige har tagit beslut om att all personal som gör någon form av hälso- och sjukvårdsbedömning ska gå en metodutbildning om att rutinmässigt ställa frågor om våld i patientmötet. Frågeformuläret FOV – Frågor om våld (vuxna) kan fungera som ett verktyg i olika verksamheter inom regionens hälso- och sjukvård, inklusive tandvård.

Utvecklingen av FOV – Frågor om våld

Arbetet med att utveckla frågeformuläret har skett i olika steg och genom olika projekt hos VKV och i samverkan med andra aktörer såsom socialtjänst, BVC och vårdcentraler (5).

Det första projektet hos VKV som använde sig av ett frågeformulär var Christina-projektet (9), ett utvecklings- och samverkansprojekt 2012–2014, med syfte att utveckla och pröva framtagna rutiner inom området barn som far illa samt att utveckla samverkansmöjligheter mellan BVC, folktandvården och socialtjänsten i utvalda områden i Västra Götalands-regionen. Man valde att inte formulera egna frågor, utan utgick från ett beprövat frågeformulär för att identifiera våldsutsatthet: PVAS (Partner Violence Abuse Screening). PVAS är en utveckling av PVS (Partner Violence Screening), som i sin tur består av tre övergripande frågor om våldsutsatthet men saknar frågor för att identifiera psykiskt och sexuellt våld samt frågor om barns utsatthet. PVAS består av fyra frågor, förutom frågorna i PVS, ett tillägg med en fråga som handlar om barns utsatthet. Utvärderingen visade att frågorna upplevdes som svåra att besvara och att frågornas formuleringar var invecklade. Det fanns därmed en stark efterfrågan på ett frågeformulär med rakare och enklare frågor om våldsutsatthet (9).

Under 2013 påbörjades Fråga på rutin-projektet som riktade sig till vårdcentraler, BVC, tvärprofessionella bedömningsteam, rehabiliteringsmottagningar för vuxna samt en rehabiliteringsmottagning för barn. Delvis beroende på erfarenheterna och utvärderingen av Christina-projektet, togs det beslut om att använda ett annat frågeformulär vilket initierade utvecklingen av FOV – Frågor om våld (vuxna). Frågorna baserades på frågeformuläret **Women's Health and Life** och som används av Världshälsoorganisationen (WHO). I första omgången bestod FOV – frågor om våld av sex frågor angående den vuxnes våldsutsatthet och tre frågor om våld mot barn. Utvärderingen visade att frågeformuläret möjliggjorde att frågor om våld kunde ställas systematiskt och på ett enklare och mer odramatiskt sätt. Dessutom visade utvärderingen att personalen identifierade både personer som utsatts för våld och personer som själva utövade våld i större utsträckning än vad de gjorde med PVAS (10).

Efter dessa projekt har frågeformuläret omarbetats i olika omgångar i syfte att förenkla det ytterligare. Det var också viktigt att frågeformuläret inte var längre än en sida, dels för att det inte skulle bli för tidskrävande, dels för att personal och patienter inte skulle missa några frågor. FOV – Frågor om våld (vuxna) fick sin nuvarande form under 2019 och består av sju frågor. Frågorna 1–3 handlar om erfarenhet av psykiskt, fysiskt och/eller sexuellt våld från en närstående, fråga 4 handlar om erfarenhet av våld från någon annan än en närstående, fråga 5 handlar om huruvida personen sett eller hört en närstående bli utsatt för våld under uppväxten, fråga 6 handlar om erfarenheter av att själv ha utsatt någon annan för våld, och fråga 7 handlar om huruvida personen bor eller har bott med barn under 18 år som har blivit utsatta för våld (5).

Praktisk användning av FOV vuxna

FOV ingår i VKV:s metod om att ställa rutinmässiga frågor om våld i det enskilda vårdmötet med patienten. Patienten får först information om varför frågor om våld kommer att ställas, definition av vad våld i nära relationer är samt information om anmälningsplikten. Efter det får patienten formuläret och fyller i det, vilket sedan följs upp tillsammans med personal i ett

samtal. Formuläret med svaren används därefter som utgångspunkt för samtal mellan vårdgivare och patient. Beroende på vad patienten svarar och vad som kommer fram i samtalet kan vårdgivaren notera i patientens journal, erbjuda behandling, hänvisa eller remittera patienten till andra vårdgivare eller kontakta andra relevanta myndigheter. Efter samtalet förstörs det ifyllda frågeformuläret.

Syfte

Syftet med studien är att bedöma validiteten av frågeformuläret FOV – Frågor om våld (vuxna). Följande frågeställningar undersöktes:

- Är de frågor om våld som finns beskrivna i FOV – Frågor om våld relevanta?
- Är frågorna och beskrivningarna gällande de olika erfarenheterna av våld relevanta?
- Är begreppen nära relationer och ingressen till formuläret relevanta?
- Är ingressen tydlig nog för att man ska förstå frågorna?
- Saknas rubrikerna Fysiskt våld, Psykiskt våld och Sexuellt våld?
- Vilka tankar och känslor väcker frågorna hos dig som ska besvara formuläret?

Validering av FOV

Valideringsstudien består av två olika metoder för att bedöma frågeformulärets validitet: kognitiva intervjuer och content validity index (CVI) för item (I-CVI) och instrument (S-CVI), en innehållsvalidering i relation till relevans. Genom att använda två väletablerade metoder inom forskning för validering av frågeformulär, önskar vi stärka studiens resultat. Metoderna kompletterar varandra genom att på olika sätt undersöka frågornas validitet: I-CVI och S-CVI har fokus på frågornas och formulärets relevans, och kognitiva intervjuer har fokus på frågornas tillförlitlighet – att de mäter det de avser mäta. På så sätt täcker studien in två olika aspekter av validitet.

Nedan följer först en presentation av CVI som metod, tillsammans med information om urval av informanter, datainsamling och etik relaterat till undersökningen. Därefter presenteras kognitiva intervjuer som metod tillsammans med urval av informanter, datainsamling och etik relaterat till undersökningen. Därefter presenteras resultaten fråga för fråga samt ingressen, följt av en diskussion av begreppet i nära relationer och en kort diskussion om de olika rubrikerna: Psykiskt våld, Fysiskt våld och Sexuellt våld.

Content validity index (CVI)

Content validity index (CVI) är en indexering för hur relevanta frågorna i ett instrument är. Syftet är att undersöka om innehållet i frågorna korrekt beskriver det som avses att mätas (11). CVI kan bedömas på instrumentet som helhet (S-CVI) eller på enskilda frågor (I-CVI). Genomförandet av CVI som metod innebär att en utvald expertgrupp granskar, graderar och därmed kvalitetsgranskar frågornas relevans. Genom expertgranskning blir det fokus på frågornas relevans samt innehåll (12). Resultatet av expertgranskningen leder till en indexering av frågorna, content validity index (CVI), där ett värde på 0,90 eller högre bedöms som bra (11, 13).

Enligt Lynn (14) rekommenderas minst tre deltagare, men inte fler än tio. Dessutom rekommenderas en fyrgradig skala för att bedöma frågornas relevans; 1 – ej relevant, 2 – till viss del relevant, 3 – ganska relevant och 4 – mycket relevant. Index på ”item” beräknas genom att skalan dikotomiseras till relevant (3 och 4), samt inte relevant (1 och 2). För varje fråga (item), beräknas hur många experter som graderat frågan som relevant, mot antalet experter totalt. Om exempelvis fyra experter av fem har graderat ett item som relevant, blir det 0,80 I-CVI och frågan bedöms därmed som relevant (14). Lynn (14) fastslår att I-CVI bör vara 1 när det är fem eller färre experter, men inte lägre än 0,78 när det är sex eller fler experter.

Det finns flera sätt att räkna ut S-CVI, bland annat S-CVI/UA och S-CVI/AVE. De två metoderna skiljer sig på så sätt att S-CVI/UA endast räknar med de frågor (item) som alla expertgranskarna graderat 3 eller 4 (relevanta), vilket betyder att oenighet bland expertgranskarna kan ge ganska stora utslag på resultatet samtidigt som ett större antal expertgranskare och frågor ökar risken för oenighet. S-CVI/AVE innebär en indexering av genomsnittet av andelen frågor (item) som graderats 3 eller 4 (relevant) av de olika experterna. S-CVI – oavsett metod, bör inte understiga 0,80 (15).

En undersökning med CVI ger oss inte några direkta svar på de frågeställningar som valideringsstudien syftar till att undersöka. Däremot ger det en indikation på frågornas relevans

enligt expertgranskare med hög kompetens inom ämnesområdet. På så sätt fungerar CVI i den här studien som ett komplement till de kognitiva intervjuerna och ingår i den samlade bedömningen av frågeformulärets validitet.

Urval av informanter

Kontaktuppgifter till ett 20-tal personer som i sitt yrke och/eller i sin forskning arbetar med eller bedriver forskningsprojekt inom området våld i nära relationer inhämtades via lärosätenas och kompetenscentrumens digitala informationssidor. Målsättningen var att samla in registrerade CVI-svar från sex olika personer, och beslut togs att det slutgiltiga urvalet skulle bestå av de sex första personerna som svarade på vår förfrågan om att delta i valideringsstudien. Av de sex personer som blev det slutgiltiga urvalet är fem personer forskare vid olika lärosäten i Sverige, och en person arbetar vid ett annat kompetenscentrum om våld i nära relationer.

Datainsamling

En förfrågan skickades ut våren 2021 via e-post till de 20-tal personer vars kontaktuppgifter vi hade inhämtat och som i sitt yrke och/eller i sin forskning arbetar med eller bedriver forskningsprojekt inom området våld i nära relationer. Tillsammans med förfrågan skickades en forskningsinformation (bilaga 2), instruktioner för CVI, blankett för CVI-registrering (bilaga 3) samt frågeformuläret FOV – Frågor om våld (bilaga 1).

I instruktionerna ombads informanterna att läsa varje fråga (item) i FOV – Frågor om våld, och sedan registrera frågans relevans på den medföljande blanketten genom att markera det svarsalternativ som de ansåg vara mest korrekt för varje fråga: ej relevant, till viss del relevant, ganska relevant eller mycket relevant. Blanketten skickades därefter tillbaka till forskargruppen via e-post.

Etik

Studien godkändes av etikprövningsmyndigheten (dnr 2020–06578). Informanterna mottog en förfrågan om deltagande i valideringsstudien som inkluderade skriftlig information om syftet med studien, instruktioner samt juridiska rättigheter i samband med frivilligt deltagande, samt uppgifter om relevanta kontaktpersoner för ytterligare frågor. I informationen framgick det även att om informanten valde att skicka in sina registrerade CVI-svar till forskargruppen, tolkades detta som ett samtycke till att delta i valideringsstudien.

Kognitiv intervjustudie

Kognitiva intervjuer är en kvalitativ intervjumetod som ofta används i valideringsstudier av frågeformulär för att undersöka om frågorna som ställs i formuläret genererar den information som avses – att de mäter det de avser mäta. Samtidigt ger kognitiva intervjuer även indikationer på vilka eventuella revideringar som behöver göras (16, 17, 18).

Den kognitiva processen bakom att besvara ett frågeformulär består av fyra steg enligt Tourangeau (19, 20): tolka frågan, återkalla information från minnet för att kunna svara,

formulera en bedömning och slutligen välja ett lämpligt svarsalternativ. Baserat på de kognitiva processerna rekommenderas två olika strategier för genomförande av kognitiva intervjuer i valideringssyfte: tänka-högt och följdfrågor (21). Den förstnämnda strategin, tänka-högt, innebär att respondenten uppmanas förklara vad hen tänker på när hen läser frågan högt. Den andra, följdfrågor, innebär att intervjuaren ställer både planerade och spontana följdfrågor (efter att respondenten har fått tänka högt) om hur hen tänkte när hen svarade på frågan. Dessa strategier ger en inblick i respondentens kognitiva process när hen svarade på frågorna, vilket kan användas för revidering och förbättring av frågeformulärets validitet och tillförlitlighet (21, 22, 23). I tänka-högt-strategin är intervjuarens roll att störa så lite som möjligt, medan följdfrågorna fordrar att intervjuaren intar en mer aktiv roll (24).

Vi valde att kombinera båda strategierna, då det gav möjlighet för flexibilitet och att anpassa intervjuerna under tiden de pågick med förtydligande frågor, vilket bidrog till en djupare kunskap än om vi endast hade använt oss av standardiserade följdfrågor. Denna metod har visat sig väl lämpad för att identifiera potentiella problem samt vidareutveckla konkreta formuleringar redan tidigt i en valideringsprocess (24, 25). Intervjuerna genomfördes med målsättningen att tydliggöra hur olika begrepp och frågor tolkades av respondenterna och därigenom identifiera potentiella problem i frågorna.

Respondenterna behövde inte redogöra för sin egen erfarenhet av våld i nära relationer, utan fokus i intervjuerna var frågornas innehåll, uppbyggnad, innebörd, ordval och hur de uppfattades. Andra aspekter som togs upp handlar om svarsalternativens relevans samt formuleringen av ingressen. Vi valde också att ta med en fråga relaterat till begreppsförståelse som handlade om hur informanterna uppfattade begreppet ”i nära relation”, samt en fråga om möjliga rubriker på frågorna 1–3.

Urval av respondenter

Personer som sökte vård på en utvald vårdcentral i Göteborg fick våren 2021 en förfrågan om att delta i valideringsstudien. När patienterna anmälde/registrerade sig på vårdcentralen erhöll de ett kuvert innehållande forskningsinformation, en blankett för samtycke, frågeformuläret FOV – Frågor om våld samt ett frankerat svarskuvert. De personer som var intresserade av att delta fyllde i sina kontaktuppgifter på samtyckesblanketten och skickade in den i det frankerade kuvertet till VKV – Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer.

VKV kontaktade därefter de personer som skickat in fullständiga samtyckesblanketter för bokning av kognitiva intervjuer. Totalt mottog VKV 37 fullständiga samtyckesblanketter och alla personer kontaktades antingen via telefon eller e-post. En del av de personer som skickat in samtyckesblanketten ångrade sig och ville inte delta i en kognitiv intervju, några svarade varken på återupprepade kontaktförsök via e-post eller telefon, några hade missuppfattat vad studien handlade om och önskade inte delta när kontakt etablerades.

Under våren och sommaren 2021 var det enbart möjligt att genomföra de kognitiva intervjuerna digitalt på grund av den rådande pandemin, vilket också genererade ett bortfall av personer då de saknade tillgång till dator eller andra verktyg för att kunna genomföra intervjun digitalt. Under hösten 2021 blev det möjligt att genomföra intervjuer på plats i Göteborg, och de som tidigare avböjt på grund av avsaknad av dator eller andra verktyg kontaktades igen.

Det lyckades att genomföra totalt nio kognitiva intervjuer. Urvalet består av åtta kvinnor och

en man. Åldern varierade från 31 till 75 år, och det fanns även en variation relaterat till etnicitet och funktionsvariation. I urvalet fanns även en stor variation i relation till erfarenheter av våld i nära relationer, från ingen erfarenhet alls till stor erfarenhet.

Det finns inget bestämt antal respondenter som krävs i en valideringsstudie med kognitiva intervjuer – men generellt använder valideringsstudier minst sex respondenter (26). Vårt initiala mål var att genomföra femton intervjuer, men det lyckades enbart att genomföra nio vilket vi bedömer som ett tillfredsställande antal. Vi hade även önskat en mer jämn könsfördelning bland respondenterna, men är nöjda med att vi med ett underlag på endast nio slumpmässigt utvalda personer ändå lyckats täcka in personer med väldigt olika livserfarenheter i relation till kön, ålder, etnicitet och funktionsvariation.

Datainsamling

Intervjuerna genomfördes under våren, sommaren och hösten 2021. Majoriteten (sex av nio) genomfördes digitalt via Zoom under våren och sommaren, och tre genomfördes på plats i VKV:s lokaler i Göteborg under hösten. Tid och datum för intervjuerna beslutades i samarbete med informanterna, och intervjuerna varade 20–120 minuter. Inför intervjun mottog alla informanter frågeformuläret FOV – Frågor om våld, antingen digitalt som pdf eller i pappersform beroende på hur intervjun genomfördes.

Informanterna instruerades i att tänka högt och läsa alla frågor högt. Det betonades att vårt intresse handlade om att få kunskap om hur de förstod frågorna, hur de tänkte när de besvarade dem, frågornas tydlighet och eventuella ord eller begrepp som var svåra att förstå. Huruvida de själva ville dela med sig av egna erfarenheter var informanternas eget val, och det gjordes tydligt innan intervjun påbörjades att information av känslig karaktär stannade mellan informanten och personen som genomförde intervjun.

För att understödja processen att tänka högt och stimulera informanten att vidareutveckla sina tankar i relation till frågorna, ställdes löpande följdfrågor till informanterna, exempelvis ”Hur uppfattar du frågan?”, ”Vad tänker du när du läser frågan?” Både standardiserade och icke-standardiserade frågor som antingen initierats av personen som genomförde intervjuerna eller utlösts av informantens beteende eller svar, användes (bilaga 4).

Eftersom frågornas karaktär och ämnet de behandlar kan vara mycket känsligt och frambringa associationer eller minnen, försiggick intervjuerna i ett långsamt tempo där eventuella berättelser från informanterna togs emot och bekräftades, exempelvis med ”Jag är hemskt ledsen över att du har behövt uppleva detta”. Alla informanter mottog även muntlig information vid själva intervjutillfället om möjlighet att kontakta kurator för stöd om de upplevt obehag som följd av intervjun.

Etik

Studien godkändes av Etikprövningsmyndigheten (dnr 2020–06578). Potentiella informanter mottog förfrågan om att delta i studien vid besök på sin vårdcentral. I kuvertet som de då fick ingick även en samtyckesblankett och ytterligare skriftlig information om syftet med projektet, intervjuförfarandet, och juridiska rättigheter i samband med frivilligt deltagande, samt uppgifter om relevanta kontaktpersoner för ytterligare frågor (se bilaga 5, forskningsinformation kognitiva intervjuer). I materialet fanns även en specificerad kontaktperson, en kurator, som

informerarna uppmanades kontakta om de upplevde obehag eller hade behov för stöd som följd av intervjun.

I samband med genomförandet av intervjun mottog alla informanter även muntlig information om valideringsstudiens syfte och intervjuförfarandet. Informanterna fick även möjlighet både innan och efter intervjuens genomförande att ställa frågor.

Resultat

Övergripande bedöms alla frågor fungera tillfredsställande (se bilaga 6 för resultatöversikt av de kognitiva intervjuerna). De kognitiva intervjuerna gav god kunskap om frågornas tillförlitlighet: hur de uppfattades och tolkades av respondenterna, vad som upplevdes som tydligt eller svårt, svarsalternativens relevans och olika begrepps innebörd. Generellt upplevdes frågorna i hög grad som enkla att förstå och tolka, relevanta och viktiga. Flera uttryckte efter intervjun att de hade upplevt det som givande att ha möjlighet att reflektera över ämnet. En respondent uttrycker följande om att delta:

”För mig blev det en slags reflektion över min egen resa och jag vill delta för jag vet att det är jättesvårt för många att öppna sig och våga prata fritt om det utan att man bryter ihop eller återupplever våldsamma stunder. Man vill ju försvara sig, och man har det där självförsvaret när man stänger av och stänger sig själv i stället. 'Det har inte hänt om du inte kommer ihåg det', så kan man gå vidare med livet. Det är bra att prata mer om det, att vara mer öppen om det, för då kan man kanske få hjälp, och det är bra också för statistiken som visar då mer bättre siffror, än att man håller tyst om det för att man skäms. Så för mig var det ... jag började reflektera själv.”

Resultatet från undersökningen av I-CVI och S-CVI/AVE visade på en tillfredsställande relevans för alla frågor i formuläret FOV – Frågor om våld (vuxna). Alla informanter graderade fråga 1, 2, 3 och 5 som ganska eller mycket relevanta. Fråga 4 graderades som ganska eller mycket relevant av fem av sex informanter, medan fråga 6 och fråga 7 graderades som ganska eller mycket relevant av fyra av sex informanter. Fyra av sex informanter graderade alla frågor som ganska eller mycket relevanta.

I tabell 1 redovisas resultatet för både I-CVI och S-CVI. Enligt Lynn (14) bör I-CVI inte understiga 0,78, om studien använt sig av sex eller fler expertgranskare. Som kan avläsas av tabellen ligger frågorna 1–5 över den rekommenderade lägstanivån. Fråga 6 och 7 ligger något lägre. Genomsnittet för frågornas I-CVI ligger dock högre, på 0,88. S-CVI/AVE, som innebär en indexering av genomsnittet av andelen frågor (item) som graderats ganska eller mycket relevanta, bör enligt Lynn (14) inte understiga 0,80. Samma siffra gäller även för S-CVI/UA. Resultatet i undersökningen visade på S-CVI/AVE = 0,88 och S-CVI/UA = 0,57.

Resultaten visar ett lägre CVI/UA, 0,57, än CVI/AVE, som var 0,88. Anledningen är att CVI/UA endast kalkylerar de item som anses relevanta. Polit och Beck (15), påtalar att risken med ett lågt CVI/UA ökar med antalet deltagare. Ju fler deltagare desto högre risk för lågt CVI/UA.

Tabell 1. Resultat CVI: Översikt över svarsalternativen ganska eller mycket relevant (markerat med x).

Item	Expert 1	Expert 2	Expert 3	Expert 4	Expert 5	Expert 6	Total in- agreement	Item CVI
1	x	x	x	x	x	x	6	1,0
2	x	x	x	x	x	x	6	1,0
3	x	x	x	x	x	x	6	1,0
4	x	x	x	x	x	–	5	0,83
5	x	x	x	x	x	x	6	1,0
6	x	x	x	x	–	–	4	0,66
7	x	x	x	x	–	–	4	0,66
Pro- portion relevant	1,0	1,0	1,0	1,0	0,71	0,57	Mean I-CVI = 0,88 S-CVI/UA = 0,57 S-CVI/AVE = 0,88 Mean expert proportion = 0,88	

Resultatöversikt för enskilda frågor

Nedan presenteras resultatet från de kognitiva intervjuerna och I-CVI för varje enskild fråga (1–7) i FOV – frågor om våld, samt resultatet från de kognitiva intervjuerna gällande ingressen.

Ingress

Ingressen lyder:

”Våld i nära relationer påverkar hur du mår både fysiskt och psykiskt, därför frågar vi. Det påverkar även dina barns fysiska och psykiska hälsa. Barn har rätt att växa upp utan våld. Våld kan vara att du blir utsatt själv eller ser någon annan bli utsatt. Du kan få stöd om du varit utsatt för våld eller om du sett eller hört våld mot en närstående under din uppväxt. Du kan även få stöd om du själv utsatt någon annan för våld.”

Generellt uppfattar respondenterna ingressen som bra och tydlig. Flera pekar på att det betonar möjligheten att få stöd, både om man för nuvarande är våldsutsatt, och om det skett tidigare, i barndomen eller om man själv utsatt någon för våld.

Ehm ... ja, det är väldigt tydligt det här med stödet, att det trycker väldigt mycket på att du kan få stöd, vi finns här för dig, lite den känslan. Också att det kan påverka. Jag tycker att första meningen däremot är lite svår, alltså den är svårformulerad, ”komma[tecken], därför frågar vi.” Det är lite... Frågar vad? Alltså det är väl lite den som jag, när jag läste den, att den var svår att läsa, ”hur ska jag läsa den här meningen?” Sen är det ju svårare att

läsa högt än att läsa i huvudet på det sättet. Men den är lite, den syftar tillbaka på något som man inte vet vad det syftar på, för det finns ingen fråga redan nu.”

Det som respondenten lyfter i sitt citat ovan, sista delen i första meningen ”därför frågar vi”, är något som flera respondenter reagerar på. Det finns en generell enighet bland respondenterna att ingressen inte ska vara längre, för då blir den för lång. En respondent lyfter möjligheten att förkorta den ytterligare.

”Men det är väldigt långt för att sen kunna svara på frågorna liksom, om man känner sig stressad. Och jag tycker att rubriken ”Frågor om våld”, den säger vad det handlar om liksom.”

Språkbruket upplevs generellt som enkelt och tydligt. En respondent problematiserar begreppet stöd, i relation till att inte ha svenska som modersmål. Stöd kan enligt respondenten vara lite vagt i jämförelse med exempelvis hjälp. Hen föreslår att skriva stöd/hjälp, för att tydliggöra budskapet ytterligare.

”Ehm ... Ja, alltså eftersom jag själv kommer från ett annat land, att kanske ordet stöd kan vara lite ... svårt att förstå för vissa. Kanske stöd/hjälp? [...] Ja, alltså hjälp känns som ett lite mer ordinärt ord, det känns lättare att förstå, det är lättare att hitta en betydelse. Stöd är ju såklart också ett bra ord, men hjälp känns lättare om man också vill kunna nå den gruppen som har annat ursprung.”

I relation till att flera respondenter reagerade på ”därför frågar vi” i första meningen, skulle denna del förslagsvis kunna tas bort. En annan möjlig justering av ingressen är att lägga till stöd/hjälp vid de två gånger stöd nämns, för att tillföra ytterligare tydlighet.

Övergripande visade respondenternas resonemang att de förstod ingressen som helhet och de olika begreppen.

Fråga 1

Den första frågan lyder: **”Har du blivit hotad, kontrollerad, förnedrad, trakasserad eller liknande av en närstående?”** I intervjuerna framgick det att frågan i hög grad uppfattades som att den handlar om psykiskt våld av olika slag. De begrepp och ord som används i frågan uppfattades inte som svåra eller otydliga. I flera av intervjuerna resonerade respondenterna kring de olika begreppen, särskilt kontrollerad, vilket beskrevs som ett begrepp som kan betyda väldigt olika saker för olika personer och därmed ger utrymme för bred tolkning.

Flera av respondenterna associerade tydligt frågan till egna erfarenheter, och berättade om dessa i sina resonemang och hur erfarenheterna relaterade till frågan. Respondenternas resonemang visar på en förståelse för frågan som helhet och för de olika begreppen. Många nämner även att de tycker att frågan är både viktig och relevant.

“... ehm ... Ja, vad ska man säga, ja, jag har blivit det, och nu när man ska tänka högt, så tänker jag ju direkt på det, liksom. Det blir ... ja, det väcker ju minnen då, det gör det. [...] den går direkt på ämnet. ...”

“Alltså jag tänker på att mobbad kanske ska vara med, i första frågan, fast det kan ju också vara fysiskt, man kan bli slagen. Men mobbad är ju ... Det är inte ett modeord, men det kanske är fler som använder det än trakasserad.”

En del respondenter föreslog att vi skulle inkludera begreppen mobbad eller kränkt, och de resonerade som så att dessa begrepp är allmänt vedertagna och eventuellt tillför fler perspektiv till frågan. Vi har valt att inte inkludera något av begreppen i frågan, då vi menar att de begrepp som används i nuläget täcker in dessa aspekter i tillräckligt hög grad samt i relation till kontextens fokus – våld i nära relationer. Det har även tidigare diskuterats internt om dessa begrepp bör inkluderas i frågan, men det har inte bedömts som aktuellt.

En av respondenterna lyfte möjligheten för ytterligare ett svarsalternativ: **Vet ej**, utöver **Ja** och **Nej**. I resonemanget lyfte respondenten möjligheten att känna osäkerhet inför frågan och begreppen, och ett möjligt tvivel på om ens upplevelser ryms inom ramen för frågan. Genom ett sådant alternativ, behöver patienten således inte ta ställning till frågan direkt utan ges möjlighet att utveckla sitt resonemang och sina funderingar i det efterföljande samtalet med vårdpersonal som tar emot frågeformuläret. Detta alternativ önskades som möjligt svarsalternativ på alla frågor i frågeformuläret.

Vi har valt att inte tillmötesgå förslaget och i stället rekommenderar vi att vårdpersonal som har det uppföljande samtalet med patienter som fyllt i frågeformuläret ställer följdfrågor. Detta för att på så sätt fånga upp patienter med våldsutsatthet som upplevt osäkerhet inför att svara på frågorna. Osäkerhet inför att svara på frågorna kan bero på olika saker, även aspekter som skam, skuld eller rädsla kan spela in i relation till frågornas karaktär och ämnet de behandlar.

Resultatet för I-CVI på frågan var 1, vilket är det högsta möjliga, då alla expertgranskare ansåg frågan som ganska eller mycket relevant. **Sammantaget bedöms validiteten för fråga 1 som tillfredsställande, med hög relevans och hög tillförlitlighet.**

Fråga 2

Den andra frågan lyder: **”Har du blivit fasthållen, knuffad, slagen, sparkad eller skadad på något annat sätt av en närstående?”** I intervjuerna framgick det att frågan uppfattades som att den handlar om fysiskt våld av olika slag. De begrepp och ord som används i frågan uppfattades inte som svåra eller otydliga, utan som raka och direkta.

“Eh, men jag tycker det är bra formulerat för att det är lätt att förstå.”

Flera av respondenterna associerade tydligt frågan till egna erfarenheter och berättade om dessa i sina resonemang och hur erfarenheterna relaterade till frågan. Respondenternas resonemang visar på en förståelse för frågan som helhet och för de olika begreppen.

“... det är just det här med skadad, för det kan liksom betyda så många olika saker.”

En respondent funderade på uttrycket skadad på något annat sätt, och resonerade kring om det endast handlade om fysiska skador eller om skadorna även kunde vara psykiska. Flera respondenter resonerade kring samband mellan psykiskt och fysiskt våld, och att de olika formerna hänger ihop på olika sätt. Respondenternas resonemang indikerar att frågorna väcker tankar och funderingar kring våld i nära relationer och vilka konsekvenser det kan få.

Ingen åtgärd görs i relation till uttrycket skadad på något annat sätt då formuleringen är öppen och därmed kan tolkas ganska brett. Genom att använda ett bredare uttryck täcker vi in olika former av våld som inte nämns direkt i frågans formulering, i stället för att behöva lista alla olika former.

Resultatet för I-CVI på frågan var 1, vilket är det högsta möjliga, då alla expertgranskare ansåg frågan som ganska eller mycket relevant. **Sammantaget bedöms validiteten för fråga 2 som tillfredsställande, med hög relevans och hög tillförlitlighet.**

Fråga 3

Den tredje frågan lyder: **”Har du känt dig pressad eller tvingad till sexuella handlingar av en närstående?”** I intervjuerna framgick det att frågan uppfattades som att den handlar om sexuellt våld av olika slag. De begrepp och ord som används i frågan uppfattades inte som svåra eller otydliga, utan som raka, enkla och direkta. Många uttrycker även att de tycker att frågan är både viktig och relevant.

“... det har jag inte känt. Den är ju ganska rakt på, tycker inte att den är svår på något vis ... Nej, den är ganska enkel, rak på.”

Respondenternas resonemang kring frågan visar på en förståelse för frågan som helhet och för de olika begreppen. De flesta resonerade positivt kring begreppet sexuella handlingar, och att detta kan betyda olika saker för olika personer, vilket gör frågan ganska öppen för tolkning.

En respondent resonerade kring att pressad och tvingad kan upplevas som ganska handfasta begrepp, men att man eventuellt missar sexuella handlingar som sker för att det finns en förväntan om att ”ställa upp” utan att individen kanske har känt sig speciellt pressad eller tvingad i den specifika situationen.

“Ehm, men jag funderar också på om det finns ett annat sätt att nå fram med det, kanske, eller så, eller, och det kan vara att jag – jag vet inte vad jag tänker riktigt, men just det här ”Har du någon gång förväntats ställa upp”, på något vis liksom.”

Inga förändringar av frågan föreslås, då vi menar att det respondenten syftar på i citatet ovan rymms i begreppet pressad – vilket också bekräftades i en av de andra intervjuerna när en respondent resonerade kring frågan.

“... Man kan bli tvingad till sex av sin partner på något sätt, eller pressad, man kan ju känna sig pressad och så blir det någonting, inget tvång, men man har ändå blivit pressad i den situationen. Man känner att den andra blir sur eller så, den nivån.”

Resultatet för I-CVI på frågan var 1, vilket är det högst möjliga, då alla expertgranskare ansåg frågan som ganska eller mycket relevant. Sammantaget bedöms validiteten för fråga 3 som tillfredsställande, med hög relevans och hög tillförlitlighet.

Fråga 4

Den fjärde frågan lyder: **”Har du blivit utsatt för våld av någon som inte är en närstående, enligt fråga 1–3?”** I intervjuerna framgick det att frågan uppfattades som den handlar om olika former av våld mot den egna personen från personer som hen inte känner.

Flertalet av respondenterna resonerar kring inte är en närstående och relaterar frågan till våld från en främmande person, exempelvis överfall utomhus eller liknande. Flera upplever det svårt med gränsdragning kring vem som är närstående och vem som inte är, vilket skapar en osäkerhet kring hur man bör svara på frågan. En av respondenterna lyfter att det kommunikativt är bättre enligt hen med ett annat ord än en negation av ett ord som använts tidigare – eftersom den kognitiva processen blir längre vid negationer. Hen föreslog att ändra inte är en närstående till främling. En annan respondent föreslog att vi skulle ändra närstående till en person som står dig nära – med negation i en person som inte står dig nära.

”Ja, det är en bra fråga. Kanske att ... jag skulle nästan säga nej då [relaterat till tydlighet], för i min värld hade det varit bättre om det hade stått främling, för att bättre,... att det kanske då kan vara enklare med ett nytt ord, i stället för att man ska behöva tänka på vad det betyder när något inte är, eller är, liksom. Ja. Så tänker jag.”

Det är tydligt i flertalet av intervjuerna att just begreppet närstående kan tolkas på olika sätt – för några är det endast personer som ingår i personens parrelation eller barn som räknas, alternativt goda vänner, medan andra lyfter att man kan uppleva sin läkare eller lärare som närstående. Detta bygger flera respondenter på att definitionen som anges efter ingressen i FOV – Frågor om våld innehåller annan viktig person, vilket gör det ganska fritt för tolkning av vem som ingår. Några lyfter även att det kan finnas en asymmetri gällande närstående – uppfattningen av att vara närstående till varandra behöver inte vara ömsesidig.

Alla respondenter tolkar frågan på liknande sätt, trots att det kan finnas olika uppfattningar om vem som är närstående och negationen av vad begreppet närstående innebär. Respondenternas resonemang kring frågan visar därmed på en generell likartad förståelse för frågan som helhet. Vi föreslår därför ingen omformulering eller justering av frågan. Det kan också argumenteras för att det faktum att närstående betyder olika för personer i olika kontexter, är en styrka, då det är upp till respondenten att tolka vad det betyder för hen i hens kontext och livssituation.

Resultatet för I-CVI på frågan var 0,83, vilket är över den föreslagna lägstanivån på 0,78. **Samttaget bedöms validiteten för fråga 4 som tillfredsställande, med hög relevans och hög tillförlitlighet.**

Fråga 5

Den femte frågan lyder: **”Har du under din uppväxt sett eller hört en närstående bli utsatt för våld enligt fråga 1–3?”** I intervjuerna framgick det att frågan uppfattades som att den

handlar om olika former av våld mellan vuxna i ens närhet när man var barn. De begrepp och ord som används i frågan uppfattades inte som svåra eller otydliga. Några uttrycker även att de tycker att frågan är både viktig och relevant.

”Direkt så blir det att jag tänker på, alltså, jag fick ju minnesbilder från barndomen liksom lite grann. Nu har jag inte varit med om det själv liksom, men man minns ändå tillbaka. [...] Så för min egen del, så gick frågan rakt på sak liksom, att jag direkt började tänka på det, och så va.”

”Ja ... här tänker jag inget såhär spontant, det är ganska rätt fram. Eh ... sett eller hört, ja precis, man kan ju ha hört utan att ha sett någonting.”

”Ja, det har man sett. Jag kommer ursprungligen från [land] och där har man sett väldigt mycket.”

Flera av respondenterna associerade tydligt frågan till egna erfarenheter, och berättade om dessa i sina resonemang och hur erfarenheterna relaterade till frågan. Respondenternas resonemang kring frågan visar på en förståelse för frågan som helhet och för de olika begreppen.

En mindre förändring som görs till frågan är att vi lägger till ett kommatecken efter våld i enlighet med svenska skrivregler. Frågan kommer således skrivas: ”Har du under din uppväxt sett eller hört en närstående bli utsatt för våld, enligt fråga 1–3?”

Resultatet för I–CVI på frågan var 1, vilket är det högsta möjliga, då alla expertgranskare ansåg frågan som ganska eller mycket relevant. **Sammantaget bedöms validiteten för fråga 5 som tillfredsställande, med hög relevans och hög tillförlitlighet.**

Fråga 6

Den sjätte frågan lyder: ”Har du själv som vuxen utsatt någon annan för våld enligt fråga 1–3?” I intervjuerna framgick det att frågan uppfattades som att den handlar om huruvida respondenterna själva utsatt någon för våld. De begrepp och ord som används i frågan uppfattades inte som svåra eller otydliga.

”Jamen jag tycker den frågan är viktig och den är enkel och det finns inget som jag skulle vilja ändra på den, den är väldigt enkel att förstå.”

” ... det är klart att man har knuffat till någon eller så, när man var lite arg, utan att det egentligen har varit ... och så har man bett om ursäkt och så, det har väl ... många har väl gjort det på något sätt, sen kanske det inte har blivit några allvarliga konsekvenser av det, men så ja skulle man nog svara, eller jag hade nog svarat ja på den, fastän jag inte har, tänker att jag har utsatt någon för våld i nära relation på det sätt som jag tänker att våld i nära relation är.”

Flera respondenter resonerar kring att det är en svår fråga att svara på – inte för att den är svår att förstå, men för att den väcker tankar och reflektioner om det egna beteendet och hur det kanske uppfattats av andra. Flera nämner även svårigheten att erkänna egna felsteg. En respondent resonerar kring egna erfarenheter och kommer in på frågan om vad som är våld, vad våld i nära relationer betyder och var gränserna går. Respondenternas resonemang kring frågan visar på en förståelse för frågan som helhet och för de olika begreppen.

En mindre förändring som görs till frågan är att vi lägger till ett kommatecken efter våld i enlighet med svenska skrivregler. Frågan kommer således skrivas: ”Har du själv som vuxen utsatt någon annan för våld, enligt fråga 1–3?”

Resultatet för I-CVI på frågan var 0,66, vilket är lägre än det rekommenderade minsta värdet på 0,78. Av expertgranskarna var det fyra av sex som bedömde frågan som relevant, medan två bedömde den som mindre relevant. I intervjuerna framgick det dock att respondenterna upplevde frågan som både relevant och viktig. För flera väckte den djupare reflektioner om det egna agerandet i relationer och om vad som är våld – vilket indikerar att frågan sätter i gång mycket reflektioner och funderingar. Dessa reflektioner skapar en god utgångspunkt för samtal om våld i nära relationer. **Sammantaget bedöms därför validiteten för fråga 6 som tillfredsställande, med tillräcklig relevans och hög tillförlitlighet.**

Fråga 7

Den sjunde frågan lyder: ”**Har barn som du bor med eller har bott med utsatts för våld enligt frågorna 1–3?**” I intervjuerna framgick det att frågan uppfattades som att den handlar om huruvida barn som man bor/ har bott med utsatts för våld.

De begrepp och ord som används i frågan uppfattades inte som svåra eller otydliga. Däremot framgick det att formuleringen i sig kan vara svår, då flera respondenter behövde läsa frågan flera gånger.

”Man kanske hakar upp sig lite när man läser, så man får läsa flera gånger för att vara helt säker. Men jag har ingen invändning på formuleringen, utan det är nog som det är.”

”Jag tycker också att den är ganska enkel och bra.”

Trots att flera respondenter behövde läsa frågan flera gånger, framgick det i intervjuerna att ingen av respondenterna hade svårigheter med att tolka frågan. De som aldrig bott med barn, avskrev frågan som mindre relevant för dem, medan de respondenter som bor eller har bott med barn resonerade om barnens situation.

”Ja för mig är det frågan om barn som jag har bott med, för mina barn bor inte hemma längre.”

En mindre förändring som görs till frågan är att vi lägger till ett kommatecken efter våld i enlighet med svenska skrivregler. Frågan kommer således skrivas: ”Har barn som du bor med eller har bott med utsatts för våld, enligt frågorna 1–3?”

Resultatet för I-CVI på frågan var 0,66, vilket är lägre än det rekommenderade minsta värdet

på 0,78. Av expertgranskarna var det fyra av sex som bedömde frågan som relevant, medan två bedömde den som mindre relevant. Vi gör bedömningen att frågan ändå kan sägas ha god relevans eftersom den bidrar till att integrera barnperspektivet i FOV – Frågor om våld, samt att den upplevdes som rimlig av respondenterna i de kognitiva intervjuerna.

Sammantaget bedöms därför validiteten för fråga 7 som tillfredsställande, med tillräcklig relevans och hög tillförlitlighet.

Begreppet i nära relation

I intervjuerna ställdes en planerad följdfråga om hur begreppet i nära relation uppfattades. Svaren skiljde sig åt på olika punkter, men de flesta lyfte fram familj eller parrelationer.

”I nära relationer då är det mest för mig familjen, men en nära relation kan också innebära ens pojk- eller flickvän. Någon som man är väldigt nära.”

”Jamen jag tänker att det är personer som du har, alltså i första hand tänker man ju partner och familj, men sen kan det liksom också vara vänner, liksom nära vänner. Det skulle kunna vara ... Nej, det är det inte, jag tänkte på om det skulle kunna vara på arbetsplatsen, men det skulle det inte vara, då skulle man nästan vara vän med de personerna som du jobbar ihop med i sådana fall. Jamen jag tänker att du har mer än en kollega-relation eller en bekant, utan det ska vara någon som du är lite mer ... inte i beroendeställning, men som man bryr sig om vad de tycker om en själv, alltså den, man har investerat något känslomässigt kapital eller på så vis i relationen för att det ska räknas som i nära relation.”

För några ingick inte relationer till arbetskamrater eller kollegor i begreppet nära relation medan det för en respondent mycket väl skulle kunna vara en kollega då hen lade vikt vid att det var en person som man umgås med ofta.

”I nära relation för mig, då tänker jag att det är någon som man framför allt kanske träffar ofta, men utöver att man träffas ofta ehm, umgås kanske är ett bättre sätt att säga det på, och så har man olika grader på det liksom, men jag tänker att det kan vara allt ifrån en bästa kompis till att det är en arbetskompis [...]”

En respondent betonade att det handlade om relationer där det fanns en slags beroendeställning. Med det som utgångspunkt, kunde respondenten även räkna in skol-, vård- och omsorgspersonal i begreppet nära relation.

”... Alltså en beroendesits egentligen. För även om man har en partner, så är man ju ändå beroende av varandra och ett gemensamt fungerande liv, sen är det samma sak med barn-förälder, eller morföräldrar, farföräldrar, hela den här, samma sak som lärare, läkare, vårdpersonal ...”

En annan respondent lyfte att hen tycker begreppet i sig är problematiskt i sammanhang med våld.

”Jag är ju inte förtjust i begreppet i nära relationer i sammanhang med våld, därför att om det finns våld så är det inte längre någon nära relation. Så fort det är våld, så är det inte någon nära relation, ehm, men det här är ju ett ... det är ju ett begrepp som är myntat nu då, ja, det är ju ganska ... ja. Det är cementerat, tror jag. Jag har varit väldigt kritisk när det kom [...] ”

Sammanfattningsvis fanns en bred överensstämmelse mellan hur olika respondenter resonerade kring begreppet – det handlade om en relation som upplevdes som nära, antingen familjär eller vänskaplig. För några var definitionen snävare, och innebar endast par-, eller kärleksrelationen, medan den för någon annan var bredare och även inkluderade skol-, vård- och omsorgspersonal.

Rubrikerna Psykiskt, Fysiskt och Sexuellt våld

I de kognitiva intervjuerna undersökte vi även om respondenterna upplevde att rubrikerna Psykiskt våld, Fysiskt våld och Sexuellt våld, saknades för fråga 1–3. Frågorna är formulerade på ett sådant sätt att typen av våld inte anges, men i stället finns olika uttryck såsom kontroll, trakasserier, hot, slag, sparkar eller tvång.

Alla respondenter kunde med enkelhet konstatera att fråga 1 handlade om olika former av psykiskt våld, fråga 2 om fysiskt våld och fråga 3 om sexuellt våld. De flesta resonerade dock också omkring att de uttryck för våld som anges i de tre frågorna kan vara blandade och hänga ihop på olika sätt, exempelvis sparkar och slag som en slags kontroll, eller fasthållning och ovälkomna sexuella handlingar.

”Ehm, det ska jag nog säga att psykiskt våld på ettan, fysiskt våld på tvåan och sexuellt våld på trean. Det behövde jag inte tänka så mycket på, det kändes väldigt mycket rakt upp och ner.”

”Ja ... ja, den första är ju både ... ja, det är klart den är mest psykiskt våld, ja den är väl psykiskt våld, och den andra då fysiskt våld och den tredje då sexuellt våld. Men det är ju flytande, det är ju flytande alltså. Det ... Man kan ju bli fasthållen för att bli utsatt för ovälkomna sexuella handlingar till exempel. Ja. ... jag tror inte att rubriker här att det blir någon ... det skulle bara tynga frågeformuläret tror jag. Ja.”

”Det kan också vara, på ettan kan vara sexuellt våld egentligen, för det beror ju lite på vilken natur som trakasserier eller förnedringen består av, eller om man är hotad till någonting, gör du inte det här så ... Ja.”

Två av nio respondenter anger att de tycker att rubrikerna saknas för fråga 1–3. De uppger att de tycker att det hade varit tydligare med rubriker. En funderar på om det hade varit enklare med hänvisningarna ”enligt fråga 1–3”, om det funnits rubriker med.

”Jag skulle sätta 3:an på sexuellt våld, sätta 1:an på psykiskt och 2:an på fysiskt. För att det är ju fysiskt, sparkar, slag, sånt är ju fysiskt, visst det kan vara psykiskt också, men just om man ska ha kategorierna så tycker jag att det borde vara så i alla fall. [Saknas de kategorierna?] Ja. Jag tror faktiskt att det hade gjort det lättare, men man kanske hade tänkt efter lite mer ... om det hade varit rubriker, hur man hade svarat på det här liksom. Ehm ... För nu när det bara står en fråga så tycker jag att det är svårt att tänka efter om det är fysiskt eller psykiskt. Men om man har rubriker, då tror jag man tänker lite mer än om man bara får frågorna som nu liksom.”

”Hade det varit lättare att behålla 1–3, alltså att hänvisa tillbaka med rubriker överst, det tror jag att det hade varit. För man kanske såhär, javisst ja, det var det här psykiskt och ja, det där var det där. Då kanske man slipper läsa alltihopa. Men det kan också finnas en baktanke med att man vill att de ska läsa allting en gång till.”

Respondenternas resonemang visar att de förstår frågorna utan rubriker, och att det just utan rubriker möjligtvis öppnar upp för bredare tolkning av frågorna, då de olika uttrycken av våld som anges kan förstås på lite olika sätt. Sammanfattningsvis bedömer vi att det inte behövs några rubriker på frågorna 1–3, då en övervägande majoritet inte uppgav det som relevant i de kognitiva intervjuerna.

Diskussion och sammanfattning av resultat

Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer, VKV, har sedan 2014 utvecklat frågeformuläret FOV – Frågor om våld. I kontinuerliga samtal med personal i en variation av vårdkontexter har frågorna i FOV diskuterats och justerats. Målet har varit att utveckla ett frågeformulär som är lätt att använda och som samtidigt fångar flera aspekter av våld i nära relationer. Målet är att kunna använda formuläret inom hälso- och sjukvård såväl som i utvärdering och forskning.

Vid konstruerande och användande av frågeformulär är det av största vikt att undersöka om frågorna faktiskt mäter det de avser att mäta samt om frågorna mäter olika dimensioner av det ämne som är i fokus (27). Målet vid skapandet av frågor i ett frågeformulär är att samtliga informanter förstår frågan på liknande sätt och på det sätt som skaparen av frågorna avser (28). Genom att använda oss av både CVI och kognitiva intervjuer har vi strävat efter att undersöka frågeformulärets relevans och tillförlitlighet.

De kognitiva intervjuerna samt I-CVI och S-CVI visar tydligt på att frågorna i FOV – Frågor om våld uppfattas som högst relevanta. Intervjuerna visar också att frågorna har hög tillförlitlighet då respondenterna generellt uppfattade frågorna på ett liknande sätt. Flera respondenter i intervjuerna framhåller att de anser det viktigt att frågorna ställs och att våldsutsatthet uppmärksammas.

I vårt arbete med att validera frågeformuläret har vi använt oss av olika expertgrupper, personer som i sitt yrke arbetar med våld i nära relationer på universitet och högskola eller på

kompetenscentrum. Vi har även intervjuat individer som besökt en vårdcentral. I skrivandet av denna rapport har vi även följt de rekommendationer som beskrivs av Polit och Beck (15) gällande CVI. Vi beskriver CVI på både item- och skalnivå, vi redogör för spridningen av I-CVI tillsammans med CVI på skalnivå (S-CVI), och vi redogör i rapporten för hur vi kalkylerat S-CVI. Resultaten visar CVI/UA 0,57, alltså lägre än CVI/AVE, som är 0,88. Polit och Beck (15) påtalar även att kognitiva intervjuer stärker resultatet av CVI.

Sammantaget visar de kognitiva intervjuerna att FOV – Frågor om våld väcker reflektioner om våld i nära relationer och kan fungera som en dörröppnare för samtal om våld. Förändringar i enlighet med svenska skrivregler görs på fråga 5, 6 och 7, vilket betyder att kommatecken sätts in efter ”våld” och innan ”enligt fråga 1–3”. Två justeringar av ingressen bedöms som möjliga: borttagande av bisatsen ”därför frågar vi” i första meningen och tillägg av ”hjälp” när stöd nämns – så det blir ”stöd/hjälp”.

Referenser

1. Abramsky, T., Watts, C., Garcia-Moreno, C., Devries, K., Kiss, L., Ellsberg, M. & Heise, L. (2011). What factors are associated with recent intimate partner violence? Findings from the WHO multi-country study on women's health and domestic violence. *BMC Public Health*, 11(1), 109.
2. Stöckl, H., Devries, K., Rotstein, A., Abrahams, N., Campbell, J., Watts, C. & Moreno, C.G. (2013). The global prevalence of intimate partner homicide: a systematic review. *The Lancet*, 382(9895), 859–865.
3. Dobash, R.P. & Dobash, R.E. (2012). Who died? The murder of collaterals related to intimate partner conflict. *Violence against women*, 18(6), 662–671.
4. Smith, S.G., Fowler, K.A. & Niolon, P.H. (2014). Intimate partner homicide and corollary victims in 16 states: National violent death reporting system, 2003–2009. *American journal of public health*, 104(3), 461–466.
5. Sanzén, S., Eliasson, C., Naucér, N. & Örmon, K. (2020). Frågor om våld, FOV – Utvecklingen av ett kliniskt frågeformulär. Rapport: Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer, VKV: Göteborg.
6. Chamberlain, L. & Perham-Hester, K.A. (2002). The impact of perceived barriers on primary care physicians' screening practices for female partner abuse. *Women & Health*, 35, 55–68.
7. Foy, R., Nelson, F., Penney, G. & McIlwaine, G. (2000). Antenatal detection of domestic violence. *The Lancet*, 355, (9218), 1915.
8. Nationellt Center för Kvinnofrid (NCK) (2010). Att fråga om våldsutsatthet som en del av anamnesen. NCK-rapport 2010:4. Uppsala universitet: Nationellt center för kvinnofrid.
9. Enander, V. (2015). "Nu har vi öppnat ögonen lite till". Utvärdering av Christina-projektet – ett samverkans- och utvecklingsprojekt kring barn som upplevt våld i nära relationer. Rapport: Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer, VKV: Göteborg.
10. Wendt, E. & Svensson, J. (2018). "Nu har vi kommit över tröskeln – Utvärdering av ett projekt kring att fråga rutinmässigt om våld inom hälso- och sjukvården". Rapport: Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer, VKV: Göteborg.
11. Polit, D.F and Beck C.T (2018). *Essentials of Nursing Research – Appraising evidence for nursing practice*. 9 Ed. Wolters Kluwer: Philadelphia.
12. Wenemark, M. (2017). *Enkätmetodik med respondenten i fokus*. Studentlitteratur: Lund.
13. Waltz, C.F., Strickland, O.L. & Lenz, E.R. (2005). *Measurement in nursing and health research* (3rd ed.). New York: Springer Publishing Co.
14. Lynn, M.R. (1986). Determination and quantification of content validity. *Nursing Research*, 35, 382–385.
15. Polit, D.F & Beck C.T (2006). The content validity index: are you sure you know what's being reported? Critique and recommendations. *Research in Nursing and Health*, 29(5):489–97.

16. Humann, M.J., Ridolfo, H., Virji, M.A. & Henneberger, P.K. (2013). Use of cognitive interviewing to guide development of a survey questionnaire to study asthma among healthcare workers. *American Journal of Respiratory and Critical Care Medicine*, 187, A1623.
17. Moore, M.L. (2009). Developing the preceptorship evaluation survey: A multifaceted approach including cognitive interviews. *Journal for Nurses in Staff Development*, 25, 249–253.
18. Spark, M.J. & Willis, J. (2014). Application of cognitive interviewing to improve self-administered questionnaires used in small scale social pharmacy research. *Research in Social and Administrative Pharmacy*, 10, 469–474.
19. Tourangeau, R. (1984). Cognitive science and survey methods. *Cognitive aspects of survey methodology: Building a bridge between disciplines*, 73–100.
20. Tourangeau, R. & Rasinski, K.A. (1988). Cognitive processes underlying context effects in attitude measurement. *Psychological Bulletin*, 103(3), 299.
21. Boeije, H. & Willis, G. (2013). The Cognitive Interviewing Reporting Framework (CIRF). *Methodology*, 9, 87–95.
22. Aicken, C. R., Gray, M., Clifton, S., Tanton, C., Field, N., Sonnenberg, P. et al. (2013). Improving questions on sexual partnerships: Lessons learned from cognitive interviews for Britain's third National Survey of Sexual Attitudes and Lifestyles ("Natsal-3"). *Archives of Sexual Behavior*, 42, 173–185.
23. Ryan, K., Gannon-Slater, N. & Culbertson, M. J. (2012). Improving survey methods with cognitive interviews in small- and medium-scale evaluations. *American Journal of Evaluation*, 33, 414–430.
24. Beatty, P.C. & Willis, G. B. (2007). Research Synthesis: The Practice of Cognitive Interviewing. *Public Opinion Quarterly*, 71(2), 287–311.
25. Willis, G.B. (2005). *Cognitive Interviewing: A tool for improving Questionnaire Design*. Thousand Oaks, California: Sage Publications, Inc.
26. Howlett, O., McKinstry, C. & Lannin, N.A. (2018). Using the cognitive interviewing process to improve survey design by allied health: A qualitative study. *Australian occupational therapy journal*, 65(2), 126–134.
27. Fowler, F.J. (1995). *Improving Survey Questions: Design and Evaluation*. Thousand Oaks: Sage, CA: Sage Publications.
28. Collins, D. (2003). Pretesting survey instruments: An overview of cognitive methods. *Quality of Life Research*, 12, 229–238.

Bilaga 1: FOV vuxna (Frågor om våld)

FOV vuxna

Frågor om våld

Våld i nära relationer påverkar hur du mår både fysiskt och psykiskt, därför frågar vi. Det påverkar även dina barns fysiska och psykiska hälsa. Barn har rätt att växa upp utan våld. Våld kan vara att du blir utsatt själv eller ser någon annan bli utsatt. Du kan få stöd om du varit utsatt för våld eller om du sett eller hört våld mot en närstående under din uppväxt. Du kan även få stöd om du själv utsatt någon annan för våld.

Med närstående menar vi partner, familjemedlem, släkting eller annan viktig person.

1. Har du blivit hotad, kontrollerad, förnedrad, trakasserad eller liknande av en närstående?

- Ja
 Nej

2. Har du blivit fasthållen, knuffad, slagen, sparkad eller skadad på något annat sätt av en närstående?

- Ja
 Nej

3. Har du känt dig pressad eller tvingad till sexuella handlingar av en närstående?

- Ja
 Nej

4. Har du blivit utsatt för våld av någon som inte är en närstående, enligt fråga 1-3?

- Ja
 Nej

5. Har du under din uppväxt sett eller hört en närstående bli utsatt för våld enligt fråga 1-3?

- Ja
 Nej

6. Har du själv som vuxen utsatt någon annan för våld enligt fråga 1 – 3?

- Ja
 Nej

7. Har barn som du bor med eller har bott med utsatts för våld enligt frågorna 1-3?

- Ja
 Nej

Om det är något mer du tänker på eller vill ta upp, skriv på baksidan!

Tack för att du svarat på frågorna!

Bilaga 2: Forskningsinformation CVI

Validering av formuläret FOV – Frågor om Våld

Information till Dig som arbetar på lärosäte eller kompetenscentrum

Vi vill fråga dig om du vill vara behjälplig i att validera formuläret FOV- frågor om våld. I det här dokumentet får du information om vad det innebär att delta.

Vad är det för projekt och varför vill ni att jag ska delta?

Regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen har fattat beslut om att all hälso- och sjukvårdspersonal som gör någon form av hälso- och sjukvårdsbedömning i mötet med patienter ska gå en metodutbildning i att ställa rutinmässiga frågor om våld. Baserat på det beslutet har Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer, VKV tagit fram och utvecklat ett frågeformulär; FOV- Frågor om Våld.

För att säkerställa frågorna om våldserfarenhet behöver frågeformuläret valideras. Genom validitetstestningen kan vi säkerställa att de frågor som används i FOV är tillförlitliga för att identifiera våld.

Forskningshuvudman för projektet är Västra Götalandsregionen.

Hur går studien till?

Bifogat till mailet finns ett formulär för Content Validity Index (CVI), som används för innehållsvalidering av ett instrument, samt formuläret FOV- Frågor om våld.

Om du vill deltaga i valideringen av FOV, så laddar du ner och fyller du i CVI formuläret, sparar och skickar in det via mail. Resultatet kommer att användas för beräkning av CVI. På CVI formulär finns samtliga frågor i FOV och du ombeds att markera frågans relevans genom att välja ett av fyra svarsalternativ.

Möjliga risker med att delta i studien

Det finns inga risker med att delta i studien.

Vad händer med mina uppgifter?

Inga resultat kommer att kunna härledas till dig som individ och resultatet kommer att presenteras på gruppnivå. Dina kontaktuppgifter kommer att sparas endast till dess att resultatet från valideringen av frågeformuläret är klart, i syfte att kunna kontakta er ifall det behövs ett förtydligande. Förutom dina kontaktuppgifter kommer vi att samla in uppgifter om arbetsplats; lärosäte eller kompetenscentrum.

Materialet kommer att förvaras inlåst och ingen obehörig kommer att få ta del av dina svar. Tio år efter datainsamlingen kommer den insamlade materialet att förstöras. Behandlingen av dina personuppgifter är nödvändigt för att utföra forskning som är av allmänt intresse (GDPR, Art 6, p. 1e).

Ansvarig för dina personuppgifter är Västra Götalandsregionen som är forskningshuvudman. Med forskningshuvudman menas den organisation som är ansvarig för studien.

Enligt EU:s dataskyddsförordning har du rätt att kostnadsfritt få ta del av samtliga uppgifter om dig som hanteras och vid behov få eventuella fel rättade.

Du kan också begära att uppgifter om dig raderas eller att behandlingen av dina personuppgifter begränsas. Rätten till radering och till begränsning av behandling av personuppgifter gäller dock inte när uppgifterna är nödvändiga för den aktuella forskningen. Kontaktperson är Karin Örmon, 072–5341679, karin.ormon@vgregion.se

Dataskyddsombud är Lina Kolsmyr, 010-435 8000, narhalsan.dataskyddsombud@vgregion.se

Om du är missnöjd med hur dina personuppgifter behandlas har du rätt att lämna klagomål till Integritetsskyddsmyndigheten, som är tillsynsmyndighet.

Hur får jag information om resultatet av studien?

Resultaten från valideringen kommer att publiceras i en internationell vetenskaplig tidskrift. Resultatet kommer även att presenteras i rapportform samt användas i undervisning.

Om du önskar information om studiens resultat är du välkommen att kontakta ansvariga för studien.

Försäkring och ersättning

Eftersom studien inte innebär några risker omfattas du inte av någon särskild försäkring. De första 10 personerna som skickar in CVI erhåller ett presentkort.

Deltagandet är frivilligt

Ditt deltagande är frivilligt och du kan när som helst avbryta sin medverkan, utan att ange varför. Avbrytandet får inte några konsekvenser. Om du väljer att inte delta eller vill avbryta ditt deltagande behöver du inte uppge varför.

Om du vill avbryta ditt deltagande ska du kontakta den ansvariga för studien (se nedan).

Huvudansvarig forskare för studien är:

Karin Örmon, Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer, VKV 072–5341679 karin.ormon@vgregion.se

Kontaktperson för projektet är:

Carina Eliason Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer, VKV 070–547 52 70 Carina.eliason@vgregion.se

Bilaga 3: Blankett för CVI-registrering

Instruktioner

Formuläret: FOV – Frågor om Våld, har som syfte att identifiera erfarenhet av våld i nära relationer hos vuxna personer som söker hälso- och sjukvård samt tandvård i Västra Götalandsregionen.

Vi vill be dig att gradera enkätfrågornas relevans utifrån formulärets syfte.

Var god och kryssa i det svarsalternativ som du tycker passar in bäst. Endast ett kryss per rad.

Formulär

Fråga 1. Har du blivit hotad, kontrollerad, förnedrad, trakasserad eller liknande av en närstående?			
Hur relevant anser du att denna fråga är?			
Ej relevant	Till viss del relevant	Ganska relevant	Mycket relevant

Fråga 2. Har du blivit fasthållen, knuffad, slagen, sparkad eller skadad på något annat sätt av en närstående?			
Hur relevant anser du att denna fråga är?			
Ej relevant	Till viss del relevant	Ganska relevant	Mycket relevant

Fråga 3. Har du känt dig pressad eller tvingad till sexuella handlingar av en närstående?			
Hur relevant anser du att denna fråga är?			
Ej relevant	Till viss del relevant	Ganska relevant	Mycket relevant

Fråga 4. Har du blivit utsatt för våld av någon som inte är en närstående, enligt fråga 1-3?			
Hur relevant anser du att denna fråga är?			
Ej relevant	Till viss del relevant	Ganska relevant	Mycket relevant

Fråga 5. Har du under din uppväxt sett eller hört en närstående bli utsatt för våld enligt fråga 1-3?			
Hur relevant anser du att denna fråga är?			
Ej relevant	Till viss del relevant	Ganska relevant	Mycket relevant

Fråga 6. Har du själv som vuxen utsatt någon annan för våld enligt fråga 1-3?			
Hur relevant anser du att denna fråga är?			
Ej relevant	Till viss del relevant	Ganska relevant	Mycket relevant

Fråga 7. Har barn som du bor med eller har bott med utsatts för våld enligt frågorna 1-3?			
Hur relevant anser du att denna fråga är?			
Ej relevant	Till viss del relevant	Ganska relevant	Mycket relevant

Tack för din medverkan!

Bilaga 4: Intervjuguide kognitiva intervjuer

Intervjuguide Kognitiva intervjuer

Vilket år är du född

Kön

Läs frågorna högt i den ordning de presenteras i frågeformuläret och ställ nedanstående frågor till varje fråga

- Vilken är din uppfattning om frågan?
- Vad tänker du när du läser frågan?
- Är frågan tydlig?
- Vad saknas i frågan för att göra den tydlig

Generella avslutningsfrågor

Vad tänker du när du läser ingressen?

Vad tänker du om begreppet I nära relationer?

Vilka av rubrikerna fysiskt våld, psykiskt/emotionellt våld och sexuellt våld skulle du sätta på fråga 1-3?

Kompletterande frågor:

Vad saknas för att det ska vara tydligt?

Vad är svårt att förstå?

Bilaga 5: Forskningsinformation kognitiva intervjuer

Validering av formuläret FOV – Frågor om Våld

Syftet med studien är att utveckla och testa ett formulär, FOV- Frågor om våld som används för att identifiera erfarenhet av våld i nära relationer hos personer som söker hälso- och sjukvård i Västra Götalandsregionen. Genom att testa enkäten vill vi säkerställa att den mäter det som den är avsedd att mäta.

Vad är det för projekt och varför vill ni att jag ska delta?

Regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen har fattat beslut om att all hälso- och sjukvårdspersonal som gör någon form av hälso- och sjukvårdsbedömning i mötet med patienter ska gå en metodutbildning i att ställa rutinmässiga frågor om våld. Baserat på det beslutet har Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer, VKV tagit fram och utvecklat ett frågeformulär; FOV- Frågor om Våld.

Forskningshuvudman för projektet är Västra Götalandsregionen.

Hur går studien till?

Vi önskar intervjua dig om hur du upplever den språkliga formuleringen av frågorna i frågeformuläret, FOV – Frågor om Våld. I kuvertet finns en blankett för samtycke. Om du vill delta i studien så fyller du i kontaktuppgifter och skickar i det frankerade svarskuvertet eller lämnar i receptionen på mottagningen. Du kommer att bli kontaktad per telefon på det telefonnummer eller mailadress som du anger på blanketten för samtycke till deltagande i studien.

Jag som kontaktar dig är forskningsassistent på VKV. Tillsammans kommer vi överens om en tid och dag för att genomföra en intervju. Du bestämmer själv vilken tid som passar bäst. Intervjun börjar med att du läser frågeformuläret högt. Under intervjun är det viktigt att du tänker högt, dvs. att du berättar vilka tankar som dyker upp när du läser frågeformuläret högt. Därefter blir du intervjuad om hur du uppfattade frågorna och svarsalternativen, hur du tolkade olika ord och begrepp och om någon fråga var svår att förstå eller svara på. Intervjun förväntas ta 30–40 minuter och ljudet kommer spelas in med en diktafon. Intervjuerna genomförs på ett avskilt rum på VKV eller digitalt på Zoom. Om det är Zoom som är aktuellt så är det önskvärt att använda kamera. Anledningen är att minspel, eftertänksamhet och annan ansiktsmimik är betydelsefull.

Möjliga risker med att delta i studien

Har du egna erfarenheter av våld så finns det en risk att du känner obehag. Du har då möjlighet att kontakta Lena Petersson, Leg. Kurator för ytterligare stöd och hjälp.

Mail: lena.margareta.petersson@vgregion.se

Telefon: 031-34 60 710

Vad händer med mina uppgifter?

Inga resultat kommer att kunna härledas till dig som individ och resultatet kommer att presenteras på gruppnivå. Dina kontaktuppgifter kommer att sparas endast till dess att resultatet från valideringen av frågeformuläret är klart, i syfte att kunna kontakta er ifall det behövs ett förtydligande. Förutom dina kontaktuppgifter kommer vi att samla in uppgifter om arbetsplats; lärosäte eller kompetenscentrum. Materialet kommer att förvaras inlåst och ingen obehörig kommer att få ta del av dina svar. Tio år efter datainsamlingen kommer den insamlade materialet att förstöras. Behandlingen av dina personuppgifter är nödvändigt för att utföra forskning som är av allmänt intresse (GDPR, Art 6, p. 1e).

Ansvarig för dina personuppgifter är Västra Götalandsregionen som är forskningshuvudman. Med forskningshuvudman menas den organisation som är ansvarig för studien.

Enligt EU:s dataskyddsförordning har du rätt att kostnadsfritt få ta del av samtliga uppgifter om dig som hanteras och vid behov få eventuella fel rättade.

Du kan också begära att uppgifter om dig raderas eller att behandlingen av dina personuppgifter begränsas. Rätten till radering och till begränsning av behandling av personuppgifter gäller dock inte när uppgifterna är nödvändiga för den aktuella forskningen.

Kontaktperson är Karin Örmon, 072-53 41 679, karin.ormon@vgregion.se

Dataskyddsombud är Lina Kolsmyr, 010-435 8000, narhalsan.dataskyddsombud@vgregion.se

Om du är missnöjd med hur dina personuppgifter behandlas har du rätt att lämna klagomål till Integritetsskyddsmyndigheten, som är tillsynsmyndighet.

Hur får jag information om resultatet av studien?

Resultaten från valideringen kommer att publiceras i en internationell vetenskaplig tidskrift. Resultatet kommer även att presenteras i rapportform samt användas i undervisning.

Om du önskar information om studiens resultat är du välkommen att kontakta ansvariga för studien.

Försäkring och ersättning

Eftersom studien inte innebär några risker omfattas du inte av någon särskild försäkring. De första 20 personerna som genomför intervju erhåller ett presentkort. Vi skickar det till den adress du anger på samtyckesblanketten.

Deltagandet är frivilligt

Ditt deltagande är frivilligt och du kan när som helst avbryta sin medverkan, utan att ange varför. Avbrytandet får inte några konsekvenser. Om du väljer att inte delta eller vill avbryta ditt deltagande behöver du inte uppge varför.

Om du vill avbryta ditt deltagande ska du kontakta den ansvariga för studien (se nedan).

Huvudansvarig forskare för studien är:

Karin Örmon, Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer, VKV 072–5341679 karin.ormon@vgregion.se

Kontaktperson för projektet är:

Carina Eliason Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer, VKV 070–547 52 70 Carina.eliason@vgregion.se

Bilaga 6: Resultatsammanställning kognitiva intervjuer

Resultatsammanställning Kognitiva intervjuer

Nuvarande formulering	Kommentarer	Åtgärder	Ny formulering
Ingress: Våld i nära relationer påverkar hur du mår både fysiskt och psykiskt, därför frågar vi. Det påverkar även dina barns fysiska och psykiska hälsa. Barn har rätt att växa upp utan våld. Våld kan vara att du blir utsatt själv eller ser någon annan bli utsatt. Du kan få stöd om du varit utsatt för våld eller om du sett eller hört våld mot en närstående under din uppväxt. Du kan även få stöd om du själv utsatt någon annan för våld.	<p>Generellt tycker inte respondenterna att de begrepp som används är svåra eller otydliga.</p> <p>Upplevs sätta fokus på stöd och hjälp.</p> <p>Begreppet stöd kan med fördel skrivas stöd/hjälp för att öka tydligheten för de som inte har svenska som modersmål.</p> <p>” [...] därför frågar vi” upplevs som klumpig bisats till första meningen.</p>	<p>Förslagsvis: Justera stöd till stöd/hjälp.</p> <p>Stryk ” [...] därför frågar vi.”</p>	Våld i nära relationer påverkar hur du mår både fysiskt och psykiskt. Det påverkar även dina barns fysiska och psykiska hälsa. Barn har rätt att växa upp utan våld. Våld kan vara att du blir utsatt själv eller ser någon annan bli utsatt. Du kan få stöd/hjälp om du varit utsatt för våld eller om du sett eller hört våld mot en närstående under din uppväxt. Du kan även få stöd/hjälp om du själv utsatt någon annan för våld.
Fråga 1. Har du blivit hotad, kontrollerad, förnedrad, trakasserad eller liknande av en närstående?	<p>Begreppen ger direkta associationer till tidigare erfarenheter som relaterar till dessa.</p> <p>Respondenterna tolkar frågan som handlades om olika former av psykiskt våld.</p> <p>Frågan upplevs inte som svår.</p> <p>Frågan upplevs som relevant och viktig.</p>	Inga ändringar i fråga eller svarsalternativ.	Samma som nuvarande.
Fråga 2. Har du blivit fasthållen, knuffad, slagen, sparkad eller skadad på något annat sätt av en närstående?	<p>Begreppen/orden som används upplevs som raka och direkta.</p> <p>Begreppen ger direkta associationer till tidigare erfarenheter som relaterar till dessa.</p> <p>Respondenterna tolkar frågan som handlades om olika former av fysiskt våld.</p> <p>Frågan upplevs inte som svår.</p> <p>Frågan upplevs som relevant och viktig.</p>	Inga ändringar i fråga eller svarsalternativ.	Samma som nuvarande.
Fråga 3. Har du känt dig pressad eller tvingad till sexuella handlingar av en närstående?	<p>Begreppen/orden som används upplevs som raka och direkta.</p> <p>Respondenterna tolkar frågan som handlades om olika former av sexuellt våld.</p> <p>Frågan upplevs inte som svår.</p> <p>Frågan upplevs som enkel.</p> <p>Frågan upplevs som relevant och viktig.</p>	Inga ändringar i fråga eller svarsalternativ.	Samma som nuvarande.
Fråga 4. Har du blivit utsatt för våld av någon som inte är en närstående, enligt fråga 1–3?	Respondenterna tolkar generellt frågan som handlades om olika former av våld mot den egna personen från personer som hen inte känner.	Inga ändringar i fråga eller svarsalternativ.	Samma som nuvarande.

	<p>De flesta relaterar till våld från en främmande och/eller bekant person som ej ingår i en nära relation.</p> <p>Några upplever gränsdragningen kring vem som egentligen är närstående som svår.</p>		
Fråga 5. Har du under din uppväxt sett eller hört en närstående bli utsatt för våld enligt fråga 1-3?	<p>Respondenterna tolkar generellt frågan som handlades om olika former av våld mellan vuxna i ens närhet som barn.</p> <p>Frågan ger direkta associationer till tidigare erfarenheter.</p> <p>Frågan upplevs av flera respondenter som rak och tydlig.</p>	Kommatecken lagt till efter "våld", i enlighet med svenska skrivregler.	Fråga 5. Har du under din uppväxt sett eller hört en närstående bli utsatt för våld, enligt fråga 1-3?
Fråga 6. Har du själv som vuxen utsatt någon annan för våld enligt fråga 1-3?	<p>Respondenterna tolkar generellt frågan som handlades om huruvida respondenterna själva utsatt någon för våld.</p> <p>Frågan ger direkta associationer till tidigare erfarenheter.</p> <p>Frågan väcker tankar och reflektioner om vad som egentligen är våld, var gränserna går.</p> <p>Frågan upplevs av flera respondenter som rak och tydlig.</p> <p>Frågan upplevs av flera respondenter som svår att svara på (samvetsfråga).</p>	Kommatecken lagt till efter "våld", i enlighet med svenska skrivregler.	Fråga 6. Har du själv som vuxen utsatt någon annan för våld, enligt fråga 1-3?
Fråga 7. Har barn som du bor med eller har bott med utsatts för våld enligt frågorna 1-3?	<p>Respondenterna tolkar generellt frågan som handlades om huruvida barn som man bor/ har bott med utsatts för våld.</p> <p>Frågan upplevs som svårare i sin formulering, några av respondenterna hakar upp sig och behöver läsa om frågan när de ska läsa frågan högt.</p>	Kommatecken lagt till efter "våld", i enlighet med svenska skrivregler.	Fråga 7. Har barn som du bor med eller har bott med utsatts för våld, enligt frågorna 1-3?